

OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ
ul. Gołzowska 19
tel./fax 728-75-27
98-191 SANTOK

URZĄD GMINY SANTOK	
WPLYNEŁO	
PODPIS	<i>[Signature]</i>
DNIA	2024-02-28
DEKRETACJA	<i>1595/2024</i>
DATA	<i>29.01.2024</i>
PODPIS	<i>[Signature]</i>

J. Knyboch
6.02.24r. *[Signature]*

Santok, 28 lutego 2024 r.

OPS.03.6.2024/AŁ

Wójt Gminy Santok

Ośrodek Pomocy Społecznej w Santoku przedkłada sprawozdanie za rok 2023 z realizacji działań Strategii Polityki Senioralnej Gminy Santok na lata 2021-2025

Sprawozdanie za rok 2023
z realizacji Strategii Polityki Senioralnej Gminy Santok
na lata 2021-2025

Santok, luty 2024 r.

Misją Gminy Santok jest poprawa jakości życia starszych mieszkańców poprzez rozszerzanie aktualnie prowadzonych działań w zakresie polityki senioralnej, jak również stosowanie innowacyjnych rozwiązań w celu możliwie najbardziej pozytywnego wpływu na ich jakość życia.

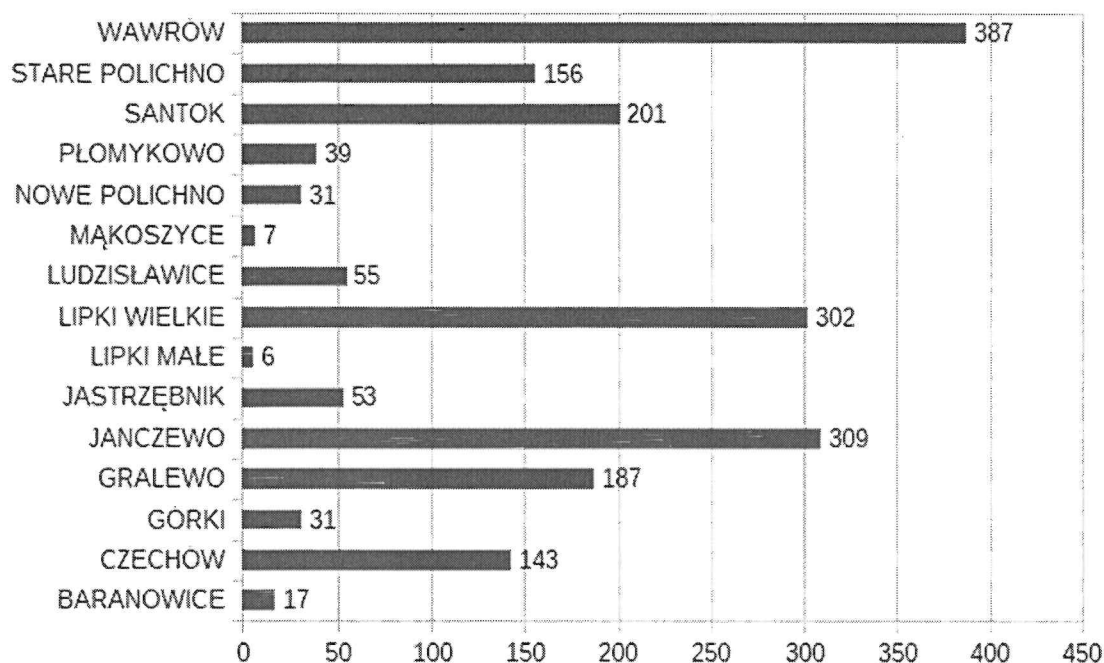
Wzrost ilości osób starych w społeczeństwie Polski przybiera coraz szybsze tempo. Według przeprowadzonych badań do roku 2035 udział osób w wieku 65 i więcej lat (65 lat powszechnie przyjmuje się jako umowną granicę starości) zbliży się do ¼. Proces demograficznego starzenia się ludności przebiegać będzie nierównomiernie, w większym stopniu kształtując strukturę demograficzną mieszkańców miast. Zgodnie z prognozą GUS, w miastach będzie znacznie wyższy odsetek osób w wieku 80 i więcej lat. Wskazuje to na potencjalnie większe zapotrzebowanie na różne pomocy i wsparcia dla najstarszych mieszkańców miast. Jedną z najważniejszych przyczyn wzrostu odsetka osób starszych w społeczeństwie należą przede wszystkim wydłużanie czasu trwania ludzkiego życia oraz spadek liczby urodzeń. Proces demograficznego starzenia się społeczeństwa, jaki wyraża się wzrostem odsetka ludzi starych, charakteryzuje się ważnymi z punktu widzenia polityki społecznej cechami. Na dzień 31.12.2023 r. zameldowanych osób na terenie Gminy Santok było 9110, w tym 1924 osoby powyżej 60 rż.

Tabela nr 1 Liczba zameldowanych osób 60 +

Miejscowości	Liczba osób 60 +
BARANOWICE	17
CZECHÓW	143
GÓRKI	31
GRALEWO	187
JANCZEWO	309
JASTRZĘBNIK	53
LIPKI MAŁE	6
LIPKI WIELKIE	302
UDZISŁAWICE	55
MAKOSZYCE	7
NOWE POLICHNO	31
PŁOMYKOWO	39
SANTOK	201
STARE POLICHNO	156
WAWRÓW	387
OGÓŁEM 60+	1924

Źródło: USC w Santoku. Stan na 31.12.2023r.

Wykres nr 1 Liczba zameldowanych osób 60 +

Źródło: USC w Santoku. Stan na 31.12.2023r.

W dniu 25 listopada 2020 r. Rada Gminy Santok przyjęła Uchwałę nr XXVI/241/2020, w sprawie przyjęcia Strategii Polityki Senioralnej Gminy Santok na lata 2021-2025. Jednocześnie został powołany Koordynator ds. Polityki Senioralnej – p. Kamila Branicka, będąca jednocześnie pracownikiem Ośrodka Pomocy Społecznej w Santoku, który odpowiada za koordynację Strategii. W Strategii zostały wyznaczone poszczególne kierunki działań oraz cele szczegółowe:

→ Kierunek 1. Utrzymanie zdrowia i dobrej kondycji fizycznej seniorów

Cele: dostęp do podstawowej służby zdrowia, profilaktyka zdrowie, promocja zdrowia

→ Kierunek 2. Poczucie bezpieczeństwa seniorów w miejscu zamieszkania

Cele: przeciwdziałanie przestępstwom, bezpieczeństwo pożarowe, zachowanie w sytuacjach kryzysowych

→ Kierunek 3. Wsparcie seniorów w trudnych sytuacjach życiowych

Cele: złota rączka dla seniorów, wsparcie w problemach życia codziennego, koperta życia

→ Kierunek 4. Komunikacja publiczna wewnętrzna na terenie Gminy

Cele: lokalny transport między sołectwami

→ Kierunek 5. Polityka informacyjna adresowana do seniorów

Cele: dostosowanie gminnej polityki informacyjnej do potrzeb seniorów, Gminna Rada Seniorów

→ Kierunek 6. Spędzanie wolnego czasu przez seniorów na terenie Gminy

Cele: zwiększenie udziału seniorów w imprezach kulturalnych, sport, rekreacja, nowe technologie, spotkania towarzyskie seniorów

→ Kierunek 7. Aktywizacja społeczna seniorów

Cele: wolontariat/samopomoc sąsiedzka, uwzględnienie kwestii senioralnych przez działające organizacje pozarządowe na terenie gminy, działania włączające seniorów w życie społeczne, edukacja różnych grup wiekowych o potrzebach seniorów

Zgodnie z wyznaczonymi w Polityce Senioralnej w 2023 r. zrealizowano w szczególności:

1. Pomoc społeczna:

- zasiłki stałe,
- zasiłki okresowe,
- zasiłki celowe, np. na zakup opału, zakup leków, dojazd do lekarza,
- realizacja wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu na lata 2019-2023”,
- paczki żywnościowe z Banku Żywności realizowane z Programu Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021-2027 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus – podprogram 2023,
- Program „Korpus Wsparcia Seniorów”, którego celem było zapewnienie usługi wsparcia na rzecz seniorów w wieku 65 lat i więcej przez świadczenie usług wynikających z rozeznaczonych potrzeb na terenie danej gminy, wpisujących się we wskazane w programie obszary.

2. Wieści Santockie – wkładka Aktywny Senior, w której seniorzy znajdują dedykowane informacje w powiększonej czcionce.

3. Rozpowszechnianie informacji na (1) tablicach ogłoszeń w sołectwach i na parafiach, poprzez strony (2) internetowe np. Ośrodka Pomocy Społecznej w Santoku, Urzędu Gminy w Santoku oraz na (3) profilu społecznościowym Gminy (Facebook) w zakresie akcji i działań na rzecz osób starszych.

4. Herbatka u asystenta – poradnictwo rodzinne i/lub kryzysowe wg potrzeb.

5. Funkcjonowanie Klubów Seniora:

➤ **Inicjatywa oddolna**

W 2019 roku utworzono Kluby seniora w Lipkach Wielkich, Czechowie i Starym Polichnie. W 2023 r. powstał kolejny w Jastrzębniku. Obecnie spotyka się w klubach średnio 60 osób na zajęciach z tańca terapeutycznego, rękodzieła, zajęciach sportowych czy edukacyjnych z zakresu profilaktyki

uzależnień, bezpieczeństwa czy zdrowia. Ważne jest, że seniorzy z poszczególnych klubów ze sobą się spotykają, zarówno na imprezach senioralnych, jak i lokalnych akcjach. Inicjują wiele działań lokalnych. Tym samym budowana jest między sołectka więź.

➤ **Klub Senior+ w Płomykowie**

Funkcjonuje w ramach Programu wieloletniego Senior+ Moduł I - Utworzenie lub wyposażenie Dziennego Domu „Senior+”/Klubu „Senior+ ”Dofinansowanie: 200.000zł

Trwałość: zleceniobiorca zobowiązany jest do wykazania utrzymania trwałości realizacji zadania przez okres co najmniej 3 lat od dnia następnego po dniu zakończenia realizacji zadania w ramach Programu.

W ramach trwałości Modułu I Klub Senior+ w Płomykowie funkcjonuje do stycznia 2023 do stycznia 2026 r. (uchwała Nr XLVII/431/2022 Rady Gminy Santok z dnia 14 września 2022 r. w sprawie utworzenia ośrodka wsparcia Klubu Senior + w Płomykowie oraz nadanie statutu). Celem działalności Klubu jest zwiększenie aktywnego uczestnictwa seniorów 60 +, którzy są nieaktywni zawodowo w życiu społecznym oraz zapewnia im wsparcie poprzez umożliwienie korzystania z oferty na rzecz społecznej aktywizacji, w tym oferty prozdrowotnej, edukacyjnej, kulturalnej, rekreacyjnej. Ilość miejsc: 20.

Na co dzień w Klubie odbywają się m.in. zajęcia edukacyjne, profilaktyczne, sportowe, warsztaty z rękodzieła, warsztaty ogrodnicze, zajęcia kulinarne itp., jak również jest to czas na rozmowę, spotkania międzypokoleniowe czy odpoczynek. Przykładowe działania:

- ✓ międzypokoleniowa Wigilia z Seniorami
- ✓ udział w plenerze malarskim w Dankowie – współorganizator CKIR Santok
- ✓ udział w Nocy Muzeów – Muzeum Grodu Santok – współorganizator CKIR Santok
- ✓ udział w Lubuskich Igrzyskach Seniorów – Centrum Sporowo – Rehabilitacyjne „Słowianka” w Gorzowie Wielkopolskim
- ✓ gminny piknik seniorów (członków klubów seniora)
- ✓ Dzień Seniora w Płomykowie - współorganizator Środowiskowy Dom Samopomocy w Santoku
- ✓ udział w warsztatach garncarskich w Muzeum grodu Santok (źródło: koordynator Klubu Senior+ w Płomykowie)

6. Biała Sobota (22.05.2023 r. i 21.10.2023 r.) - bezpłatne konsultacje w Lipkach Wielkich z zakresu onkologii (USG prostaty, narządów jamy brzusznej, tarczycy, piersi), dietytyki i zdrowego odżywiania, profilaktyka raka piersi, rehabilitacji, fizjoterapii i masażu, słuchu oraz można było skorzystać z pomiaru ciśnienia tętniczego krwi, cukru, analizy problemów skóry oraz z zabiegów nawilżających dłonie i twarz.

7. Zajęcia gimnastyczne dla seniorów z miejscowości Czechów, Lipki Wielkie, Stare Polichno, Janczewo, Santok, Gralewo wraz z działaniami profilaktycznymi oraz taniec terapeutyczny w Jastrzębniku.

8. Realizacja usług opiekuńczych w domu osób zależnych

Usługi opiekuńcze to rodzaj pomocy świadczonej przez gminę Santok na rzecz osób zależnych. Ustawa o pomocy społecznej wskazuje, że pomoc w formie usług przysługuje osobom samotnym, które z powodu wieku, choroby, niepełnosprawności lub innej przyczyny wymagają pomocy innych osób, a są jej pozbawione, jak również mogą być przyznane również osobom, które wymagają pomocy innych osób, a rodzina nie może takiej pomocy zapewnić. Usługi świadczone są w mieszkaniu osoby i obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, czy kontakt z otoczeniem. W 2023 r. wsparciem objęto 14 osób, tj. 2504 h świadczonych usług. Koszt poniesiony przez Gminę 69.771,93 zł

Nabór do pracy w charakterze opiekuna osoby zależnej jest ciągły, a Ośrodek Pomocy Społecznej w Santoku przeszkoli i zatrudni opiekunów (umowa zlecenie).

9. Realizacja usług dotyczących kierowania do Domów Pomocy Społecznej

Kierowanie do domów pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym. Osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, niepełnosprawności, choroby lub niemogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, a której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej. Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej koszty pobytu w domu pomocy społecznej pokrywa mieszkaniec domu w wysokości 70% swojego dochodu. Pozostałą kwotę do wysokości całkowitych kosztów utrzymania w placówce dopłaca rodzina i gmina, z której pochodzi osoba umieszczona w DPS. W 2023 r. wsparciem objęto 20 osób. Koszt poniesiony przez Gminę 876 649,94zł.

10. Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej

Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej to resortowy program Ministra Rodziny i Polityki Społecznej realizowany na terenie Gminy Santok we współpracy z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Gorzowie Wielkopolskim. Jego głównym celem jest wprowadzenie usług asystenta jako formy ogólnodostępnego wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym osób niepełnosprawnych, m.in. poprawy jakości życia osób

niepełnosprawnych, w szczególności poprzez umożliwienie im jak najbardziej niezależnego życia, wsparcia osób niepełnosprawnych oraz zapewnienie pomocy adekwatnej do potrzeb, a także uczestnictwo osób niepełnosprawnych w wydarzeniach społecznych, kulturalnych rozrywkowych lub sportowych itp. W 2023 r. wsparciem objęto 8 osób, w tym 7 seniorów.

11. Mikołajki 90+ - wizyty u najstarszych mieszkańców Gminy wraz ze słodkim upominkiem. W 2023 r. zameldowanych było 46 osób.

12. Tydzień Przeciwdziałania Przemocy (04.12 – 08.12.2023 r.) - wsparcie telefoniczne przy udziale pracownika socjalnego, doradcy rodzinnego, członka GKRPA w Santoku, członka ZI w Santoku oraz Policji

13. Popraw jakość swojego życia, czyli o dobrych nawykach na emeryturze – zajęcia skierowane do seniorów, prowadzone przez psychologa

14. Warsztaty dla seniorów z zakresu radzenia sobie z emocjami i uczuciami - omówione zostały zagadnienia w zakresie rozpoznawanie i wyrażanie emocji oraz uczuć, a także metody radzenia sobie z negatywnymi emocjami.

15. Profilaktyka raka piersi, czyli edukacja mieszkańców Gminy Santok przez członkinie Gorzowskiego Stowarzyszenia Amazonek.

16. Warsztaty z dietetykiem, czyli o zdrowym odżywianiu się przez seniorów.

17. Bezpieczny Senior - cykl spotkań z seniorami oraz policjantami z II Komisariatu policji w Gorzowie Wlkp. zostały przeprowadzone rozmowy o przeciwdziałaniu przestępczości przeciwko osobom w wieku senioralnym; z przedstawicielami banku w Santoku – bezpieczna bankowość dla seniora, a także z pracownikami Ośrodka Opieki Społecznej w Santoku.

18. Działania CKiR w Santoku (źródło: CKiR)

- Rodzina Razem - marsz nordick walking (Płomykowo)
- Pomagając innym pomagasz sobie) - czekolada dla seniora, książka dla seniora
- Gminny Dzień Seniora
- Wernisaż poplenerowy w Dankowie
- Spotkanie z książką w Klubie Seniora w Płomykowie

19. Działania Środowiskowego Domu Samopomocy w Santoku (źródło: SDS)

- Warsztaty z rękodzieła dla osób niepełnosprawnych, w tym seniorów „Ogranicza nas tylko wyobraźnia”
 - ✓ Wielkanocne warsztaty artystyczne
 - ✓ Edycja święta Bożego Narodzenia
- Piknik Rodzinny „Wesoło na około”

19. Organizacje pozarządowe oraz Koła Gospodyń Wiejskich

- Stowarzyszenie Gminy Santok „Pomocna Dłoń”
 - ✓ Projekt „zero waste” w części dedykowany seniorom
- Stowarzyszenie „Kultura Pomaga”
 - ✓ organizacja spotkań miłośników gry w tysiąca
- Koła Gospodyń Wiejskich Santok + rada sołecka (źródło: Wanda Kucharska)
 - ✓ wyjazd do teatru
 - ✓ spotkanie seniorskie Tłusty Czwartek
 - ✓ robienie palmy wielkanocnej
 - ✓ przygotowanie i spotkanie
 - ✓ wyjazd seniorów nad morze do Dziwnowa
 - ✓ udział w Dożynkach 2023
 - ✓ spotkanie z dietetykiem
 - ✓ spotkanie z Gorzowskim Stowarzyszeniem Amazonek
 - ✓ spotkanie przy stole wigilijnym
 - ✓ gimnastyka dla seniorów
- Koło Gospodyń Wiejskich Wawrów + rada sołecka (źródło: Krzysztof Chrostek)
 - ✓ dzień kobiet
 - ✓ warsztaty świąteczne – przygotowanie stroików wielkanocnych, wykonanie stroików bożonarodzeniowych, pogadanka jak przeżyć święta bezstresowo
 - ✓ przygotowanie wieńca dożynkowego
 - ✓ seniorada przy muzyce, w tym pogadanka profilaktyczna, koncert wokalny
 - ✓ seniorada andrzejkowa, w tym wróżby andrzejkowe, pogadanka o bezpieczeństwie, prelekcja legendy gorzowskie
 - ✓ seniorada kolędowa - kolędowanie przy gitarze
- Koło Gospodyń Wiejskich Gralewo (źródło: Klaudia Mrozowska)
 - ✓ Tłusty czwartek

- ✓ przygotowanie wieńca dożynkowego
- ✓ przygotowanie stoiska dożynkowego
- ✓ pomoc przy organizacji Turnieju Siatkowej Piłki Plażowej
- ✓ pomoc przy organizacji Turnieju Wsi - Ninja Warrior
- ✓ pomoc przy organizacji Jarmarku Bożonarodzeniowego wraz z własnoręcznym tworzeniem ozdób

20. Szkoły podstawowe

- Szkoła podstawowa w Wawrowie (źródło: SP Wawrów)
 - ✓ I Koncert Charytatywny „Śpiewamy dla naszych seniorów”
 - ✓ Świąteczna Kartka dla seniora
 - ✓ akcja „Czekolada dla seniora”
 - ✓ akcja „Świąteczna kartka dla Sybiraka”
- Szkoła podstawowa w Janczewie (źródło: Sylwia Głąb)
 - ✓ uroczyste apele z okazji Dnia Babci i Dziadka
- Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy w Lipkach Wielkich (źródło: SOSW)
 - ✓ wieczór wspomnień w ramach obchodów 60 – lecia SOSW w Lipkach Wielkich
 - ✓ obchody Dnia Niepodległości
 - ✓ zakopanie kapsuły czasu z okazji obchodów 60 – lecia szkoły oraz otwarcia Miasteczka Rowerowego w SOSW w Lipkach Wielkich
 - ✓ w ODN w Zielonej Górze odbyły się konsultacje społeczne dotyczące potrzeb w zakresie edukacji przez całe życie w powiązaniu z rynkiem pracy z udziałem emerytów
 - ✓ jasełka

W ramach realizacji Strategii Polityki Senioralnej Gminy Santok na lata 2021 – 2025 w 2023 r. osiągnięto następujące rezultaty:

- a) zwiększono świadomość społeczną w zakresie praw osób starszych i wypromowano pozytywny obraz starości w społeczności lokalnej,
- b) zmieniono stereotyp postrzegania osób starszych,
- c) podniesiono świadomość osób starszych na temat przysługujących im praw, możliwości pomocy, dostępnych form aktywizacji i integracji w grupie, rozszerzono dostępną ofertę kulturalną dla osób starszych dostosowaną do ich potrzeb i możliwości

W obliczu szybko rosnących zmian demograficznych oraz zaniku instytucji wielopokoleniowej rodziny, konieczna będzie dalsza realizacja skutecznej polityki w zakresie zapewnienia opieki, w tym instytucjonalnej, seniorom nie mogącym samodzielnie funkcjonować. Dotyczy to szczególnie jednoosobowych gospodarstw domowych. Można zaobserwować wyraźną preferencję do pozostania na starość, nawet związaną z niepełnosprawnością w swoim środowisku lokalny. Należy zatem nadal podejmować działania na rzecz zwiększenia pomocy środowiskowej sprawowanej w domu osoby starszej, jak i tworzenia placówek instytucjonalnych o charakterze dziennej opieki. Zasadnym są działania władarzy Gminy Santok zmierzające do rozbudowy odpowiedniej infrastruktury w środowisku zamieszkania osób starszych tj. Centrum Opiekuńczo – Mieszkalnego w Gralewie, (obecnie w budowie), czy mieszkania treningowe w Gralewie jako wyjście naprzeciw potrzebom osób starszych w naszej Gminie.

Przedłożone działania zrealizowano z organizacjami pozarządowymi, szkołami, policją oraz Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Santoku, Gminą Santok, Zespołem Interdyscyplinarnym w Santoku, Gminną Komisją ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Santoku, Centrum Kultury i Rekreacji w Santoku, Środowiskowym Domem Samopomocy w Santoku, klubami seniora, a także Ośrodkiem Zdrowia w Lipkach Wielkich.

Opracowanie:

Kamila Branicka – Koordynator ds. polityki senioralnej

Anita Łukowiak – Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Santoku

KIEROWNIK
Ośrodka Pomocy Społecznej
mgr Anita Łukowiak